

Verksamhetsberättelse med Årsredovisning 2016

Tillsammans kan vi beseгра prostatacancer!

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2016

1. Inledning.....	5
2. Övergripande mål	5
3. Årskrönika	6
4. Stöd till patientföreningarna.....	7
5. Stöd till drabbade och närstående.....	10
6. Påverkansarbete för bättre vård.....	11
7. Opinionsbildning för att öka kunskapen om prostatacancer.....	13
8. Bidra till forsknings- och utvecklingsverksamhet.....	18
9. Förtroendevalda och föreningar.....	19
10. Förbundsmöten och förbundets styrning.....	22
11. Administration och kansli.....	23
12. Samarbete.....	24

ÅRSREDOVISNING 2016

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE.....	26
1. Allmänt om verksamheten.....	26
2. Väsentliga händelser under året.....	28
3. Resultat och ställning.....	28
4. Finansiella instrument.....	32
5. Övrig icke finansiell information.....	32
6. Framtida utveckling.....	33
7. Forskning och utveckling.....	33
8. Förvaltning.....	34
RESULTATRÄKNING.....	35
BALANSRÄKNING.....	36
TILLÄGGSUPPLYSNINGAR.....	38
UNDERSKRIFTER.....	43

PROSTATACANCERFÖRBUNDETS STYRELSE 2016

Alf Carlsson, Ordförande

Stig Hanno, Vice ordförande

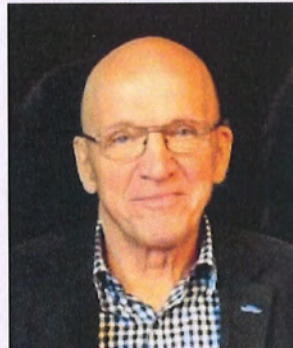
Calle Waller, Ledamot

Jan Frick, Ledamot

Lennart Lindow, Ledamot

Bernt Åslund, Ledamot

Christer Peterson, Ledamot
fram till april 2016

Kent Lewén, Ledamot
fram till augusti 2016

Leif Näckholm, Ersättare fram
till augusti därefter ledamot

Inge Nilsson, Ersättare

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2016

1. INLEDNING

Prostatacancerförbundet bildades 1999 under namnet ROP, Riksorganisationen för prostatacancer. 2006 fick förbundet sitt nuvarande namn. Prostatacancerförbundet är en ideell riksorganisation och samarbetsorgan för landets 26 regionala och lokala patientföreningar. Förbundet är obundet i partipolitiska och religiösa frågor. Förbundets vision är:

Tillsammans kan vi besegra prostatacancer!

2. ÖVERGRIPANDE MÅL

I förbundets stadgar finns 12 mål. Dessa sammanfattas här i fyra övergripande mål:

- Stödja patientföreningarna
- Driva påverkansarbete för en bättre prostatacancervård
- Driva opinionsbildning och öka kunskapen om sjukdomen
- Bidra till forskning och utveckling

3. ÅRSKRÖNIKA

Ett framgångsrikt år!

Prostatacancer med nästan 100 000 diagnostiserade män, är fortfarande den vanligaste cancerdiagnosen och den cancerform som tar flest mäns liv. Vi har dessbättre under året kunnat se positiva resultat av förbundets och föreningarnas arbete.

Tillgänglig statistik från förra året visar dock att köerna mellan diagnos och behandling är lika långa som tidigare. 167 dagar i medianvärde får en prostatacancerpatient vänta på behandling, vilket är fyra gånger längre än genomsnittet för andra cancerformer. Det händer dock mycket inom området och det verkar som att väntetiderna minskar på vissa ställen i landet men att det ännu inte syns i statistiken.

En annan positiv nyhet är att Socialstyrelsen har öppnat en ny utredning om allmän screening för prostatacancer, endast två år efter att de förra gången sagt nej till allmän screening. Prostatacancerförbundet har under många år drivit frågan om allmän screening och att Socialstyrelsen så snart tillsätter en ny utredning är mycket positivt och unikt.

Årets anslag till forskning och utveckling är större än något tidigare år. Förutom anslag till ren forskning har vi i år anslagit en miljon kronor till utvecklingen av Patientöversikt prostatacancer som är ett journalsystem/tidslinje för att lättare kunna följa patientens hälsa och medicinering, både för patientens och läkarens uppföljning samt framtida forskning.

I takt med att förbundet växer har styrelsen konsoliderat kansliet och en ekonom samt en kanslichef (generalsekreterare från 2017-04-01) har anställts. Detta innebär bland annat att vi själva numera hanterar all ekonomi och redovisning som tidigare sköttes av externa konsulter.

Förbundet och föreningarnas samarbete är nyckeln till vår framgång. Föreningarna har i undersökningen som gjordes 2015-2016 bland annat efterfrågat utbildningar, en samlade informationsplats, prostatacancerportal, och övergripande stöd från förbundet. Förbundet har därför under året genomfört två uppskattade utbildningar för patient – och närståendestödare och nya styrelseledamöter. Förbundet har också under året arbetat fram ett underlag till en förstudie för en samlad prostatacancerportal. Förstudien skall vara klar den 31 mars 2017 och finansieras av Regionalt Cancercentrum (RCC) Stockholm Gotland. Målsättningen är att resultatet skall komma att användas i hela landet.

Framgången med Mustaschkampen har bland annat gjort att förbundet haft möjlighet att bidra med tält, podium och annat utställningsmaterial till föreningarna. Genom detta ges föreningarna bättre möjligheter att synas och påverka vid framtida utåtriktade aktiviteter.

Stockholm 2017-02-09

Alf Carlsson
ordförande

Stig Hanno
vice ordförande

Göran Hellberg
generalsekreterare

4. STÖD TILL PATIENTFÖRENINGARNA

Antalet medlemmar ökar

Förbundsstyrelsen har angett målet att föreningarnas medlemsantal ska öka till 12 000 år 2020. Utvecklingen hittills är positiv. Medlemsökningen under år 2016 var 5 %.

Antal medlemmar per 31/12	2012	2013	2014	2015	2016
	7 595	8 228	9 354	9 811	10 293

Medlemsrekrytering

Prostatacancerförbundet har under året hjälpt föreningarna i deras medlemsrekrytering genom att bland annat tillhandahålla föreningsbroschyrer och faktablad som kan anpassas till respektive förening. Dessa finns att tillgå på förbundets hemsida.

Kunskapspaket

Förbundet fortsätter att tillhandahålla *kunskapspaket* som föreningarna kan beställa på förbundets webbshop. Under året har förbundet uppdaterat broschyren *Nästan alla män*. Även boken *Prostatacancer, råd, rön, möjligheter* kom i en ny upplaga under året. De flesta av föreningarna delar kontinuerligt ut kunskapspaket till sjukhus och urologimottagningar i deras län. Syftet med kunskapspaketet är att nydiagnostiserade patienter ska få bättre information om prostatacancer från klinikerna.

I kunskapspaketet ingår:

- Välkomstbrev
- Föreningsfolder med information och kontaktuppgifter som anpassas till varje patientförening
- Medicinsk ordlista *Vad sa läkaren?*
- Broschyren *Nästan alla män*
- Boken *Prostatacancer, råd, rön, möjligheter* av Sten Nilsson och Lennart Levi

Kompetensutveckling

Utbildning för nya styrelseledamöter

I oktober anordnade förbundet en utbildning för föreningarnas nya styrelseledamöter. Syftet med utbildningen var att de nya ledamöterna ska få en bättre överblick om bland annat Prostatacancerförbundet, medlemssystemet, hemsida, webbshop och prostatacancervården i Sverige.

Tommy Schützer, Dick Olsson och Lars Thunberg från Prostatacancerföreningen Värmland (bild 1) och Ingemar Engberg och Örjan Nordle från ProLivskvalitet Helsingborg (bild 2) på utbildningen för nya styrelseledamöter.

Utbildning patient- och närståendestöd

I november anordnade Prostatacancerförbundet tillsammans med ProLiv Väst, Cancerkompisar.se, RCC Väst och RCC Syd en utbildningsdag i Göteborg för förtroendevalda och andra aktiva inom patientföreningarna. Utbildningen, som gick under namnet *Morgondagens patient- och närståendestöd*, erbjöd erfarenhetsutbyte, föreläsningar och workshops om bland annat; Hur man kan utveckla stödverksamheten utifrån ett patient – och närståendeperspektiv, hur kan du som kontaktperson ge stöd, information om prostatacancer och aktuell utveckling av vård och behandling samt sex och samlevnad.

Mef Nilbert, RCC Syd (bild två) och Barbro Eliason, anhängstödjare ProLiv Väst (bild tre) talade under utbildningen Morgondagens patient- och närståendestöd. (Foto Anders Hansson)

Kunskapsresa till Norge

De positiva erfarenheterna från föregående års resor till Martini- och Docrateskliniken inspirerade till att gå vidare med att söka nya kunskaper och erfarenheter utanför landet. Tack vare ett projektstöd från Socialstyrelsen kunde en grupp med sju patientrepresentanter och två läkare delta i ett besök i Norge - Haukelands Prostatacenter i Bergen och Aleris diagnostiska klinik i Oslo. Deltagare var de som visat intresse att medverka i förbundets arbete med screening och Patientöversikt Prostatacancer. Utöver studiebesöken ägnades tid åt föreläsningar och diskussioner.

Rådgivning

Förbundet har svarat för hjälp och rådgivning till föreningarna om bland annat hur man skriver eller ändrar stadgar, föreningsrätt, medlemsregisterhantering, hur man lägger in logotyper och arbetar med hemsidor. Föreningarna har även fått stöd vad gäller mediekontakter och påverkansarbete.

Nyhetsbrev

Förbundet har under året skickat ut tio nyhetsbrev till patientföreningarna. Nyhetsbrev innehåller bland annat information till föreningarna om gemensamma aktiviteter, nya produkter som finns att beställa i webbshopen, kampanjer och vad som är på gång inom förbundet. Utöver de ordinarie nyhetsbrev har det även gått ut fem nyhetsbrev om Mustaschkampen.

Delar av nyhetsbrev som skickats ut under året.

Regionmöten

Under året genomfördes regionmöten med bland annat information från förbundet, diskussion kring medlemsrekrytering, vad föreningarna vill ha ut av förbundet samt erfarenhetsutbyte mellan föreningarna.

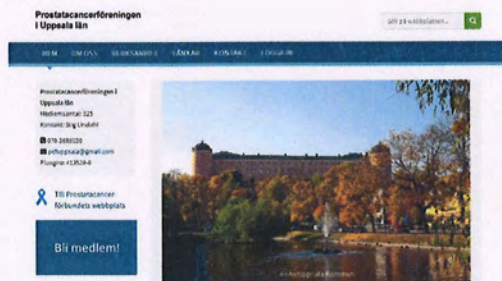
Lotterier

Genom Datumlotteriet, Prostatacancerförbundets och Bröstcancerföreningarnas Riksorganisations, (BRO) egna lotteri, kan föreningarna sälja lotter och erhålla försäljningsprovision. Flera föreningar har gjort det vid olika möten och evenemang. Förbundet har även ett avtal med Folkspel där föreningarna har sålt BingoLotter och Sverigelotter.

Hemsidor till föreningarna

Under året har ytterligare två patientföreningar anslutit sig till den hemsidesmodell som förbundet tog fram 2014 och det är nu sammanlagt 17 föreningar som är anslutna. I maj och juni hölls det två utbildningar för webbansvariga i föreningarna. Den första utbildningsdagen gav grundläggande information om hur hemsidan fungerar och vilka funktioner som finns. På det andra mötet diskuterades det en ny utformning på hemsidan, vilket resulterade i en rad ändringar som kommer att ske under januari 2017. Följande föreningar är nu anslutna till hemsidan:

1. CaPriN, Halland
2. Gotlands Prostataförening
3. Jämtgubben, Jämtlands län
4. Näckrosbröderna, Sörmland
5. PCF Tjust, Västervik
6. ProLiv Dalarna
7. ProLiv Jönköping
8. ProLiv Väst, Västra Götalands län
9. ProLivskvalitet Helsingborg
10. Prostatacancerföreningen i Uppsala län
11. Prostatacancerföreningen Norrskan i Norrbotten
12. Prostatacancerföreningen Syd Malmö/Lund
13. Prostatacancerföreningen Viktor, Blekinge
14. Prostatacancerföreningen Värmland
15. Prostataföreningen Gävleborg
16. ProVitae Kristianstad
17. T-Pro, Örebro

Jämtgubben och Prostatacancerföreningen i Uppsala läns hemsidor

Webbshop

Under året vidareutvecklades förbundets webbshop vad gäller nya produkter. I webbshopen finns det bland annat informationsmaterial om prostatacancer, Mustasch- och Blå bandet-pins, t-shirtar och kepsar. Genom webbshopen är det enklare för föreningarna att få tag på material som behövs till kampanjer och möten.

Urval av produkter som tillkommit i förbundets webbshop under året

Produkter till föreningarna

Då en stor del av föreningarnas verksamhet består av att informera allmänheten om prostatacancer erbjöd förbundet föreningarna ett antal produkter som kan vara användbara vid mässor och andra utomhusaktiviteter. Bland annat erbjöds det eventbord, beachflagga, broschyrställ och tält med respektive förenings logga på. Föreningarna blev även erbjudna broschyrer, insamlingsbössor samt pikétröjor och näst intill alla av föreningarna mottog erbjudandet.

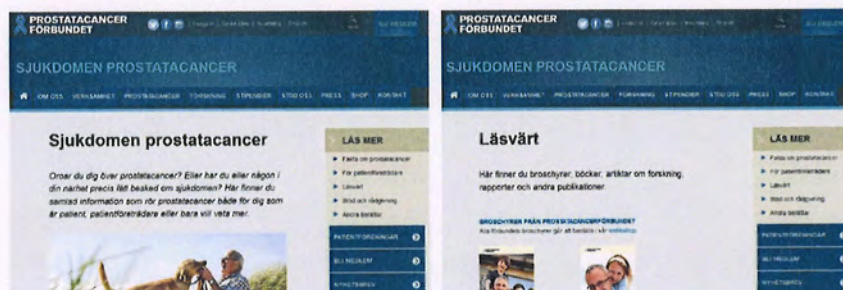
5. STÖD TILL DRABBADE OCH NÄRSTÅENDE

Rådgivning per telefon och e-post

Prostatacancerförbundets kansli har svarat för hänvisningshjälp per telefon och e-post till patienter och närstående. Många frågor kunde slussas vidare till aktiva inom patientföreningarna, till ledamöter i förbundsstyrelsen samt annan caccerrådgivning från sjukvårdspersonal.

Rådgivning via hemsida

På förbundets hemsida finns information till patienter, närstående samt till andra som vill veta mer om sjukdomen. På hemsidan finns även förbundets broschyrer med information om prostatacancer att läsa i PDF-format. Det finns även länkar till mer information, radioprogram samt filmer med patienter och läkare. På hemsidan är det även lätt att hitta kontaktuppgifter till kansliet, styrelsen och till kontaktpersoner inom patientföreningarna.

På förbundets hemsida finns det information till drabbade och närstående

Anhörig-/närståendegrupper och samtalsgrupper

Prostatacancerförbundet verkar för att fler patientföreningar ska komma igång med samtals- och närståendegrupper. Förbundet ville med utbildningen *Morgondagens patient- och närståendestöd*

hjälpa igång de föreningar som ännu inte har någon sådan verksamhet. Utbildningen hade även som syfte att ge ett erfarenhetsutbyte mellan de föreningar som redan har sådana samtalsgrupper.

Utveckling av en prostatacancerportal

Prostatacancerförbundet genomförde i början av året en undersökning hos föreningarna om vilken nytta de har av förbundet samt önskemål om förbättringar. Resultatet av undersökningen redovisades på ordförandekonferensen i april. Ett av önskemålen från föreningarna var att skapa någon form av Kompetenscenter. En arbetsgrupp inom Prostatacancerförbundet konkretiserade därefter mål och innehåll och sökte samarbete med RCC Stockholm Gotland. I oktober etablerades ett samarbete med målet att skapa en nationell, digital interaktiv webbportal - Prostatacancerportalen. Vid årsskiftet 2016–2017 engagerades, med finansiering från RCC, en konsultfirma med uppdraget att under första månaderna av 2017 ta fram förslag på projektplan för det fortsatta arbetet.

6. PÅVERKANSARBETE FÖR BÄTTRE VÅRD

Prostatacancerförbundet har följt och påverkat arbetet vid myndigheter och organisationer som på nationell nivå ansvarar för prostatacancer vården. Det gäller Socialdepartementet, Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), RCC i Samverkan, Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket (TLV), Myndigheten för Vårdanalys med flera. Utvecklingen inom vården har bevakats och påverkats genom medverkan i arbetsgrupper, yttranden, utskick av pressmeddelanden, medverkan i media samt ett antal debattartiklar. Det är framför allt tre områden som lyfts fram: betydelsen av tidig upptäckt, väntetiderna och läkemedelstillgången. Ökad uppmärksamhet har också ägnats åt frågan om kvalitetssäkring och nivåstrukturering av vården, särskilt inom kirurgin.

Förbundet stödjer den Nationella cancerstrategin och RCC-verksamheten

Planering och utvärdering av prostatacancer vården sker av RCC inom varje sjukvårdsregion och samordnas genom RCC i samverkan vid SKL. I detta arbete ska representanter från förbundet och föreningarna ha insyn och inflytande. Förbundet stödjer detta arbete och verkar för ett utvecklat samarbete mellan föreningarna inom respektive sjukvårdsregion. En ny grupp har under Stig Hannos ledning bildats för att följa och påverka utvecklingen med representanter från varje region. Våra representanter i patientråd och vårdprocessgrupper erbjuds fortlöpande stöd.

Den nationella vårdprogramgruppen, NVP

Det Nationella Vårdprogrammet infördes 2014 och uppdateras fortlöpande. Gruppen leds av Ove André, verksamhetschef vid Universitetssjukhuset Örebro och består av de processansvariga läkarna från varje region samt representanter för bland annat kontaktsjuksköterskor och patologi. Förbundet har representerats av Kent Lewén (första halvåret), Bernt Åslund (andra halvåret) och Calle Waller. Gruppens arbete har under året främst drivits via ett fysiskt möte, mailkontakter och telefonmöten. I dagsläget bearbetas en reviderad version av NVP efter att ha varit på remiss hos landstingen.

Nationella prostatacancerregistret, NPCR

Registret förvaltas av RCC Uppsala/Örebro och leds av professor Pär Stattin och överläkare Ingela Lissbrant. Utöver underhandskontakter via mail har registergruppen under året haft ett tvådagars och ett endagsmöte. Årsrapport 2015 gavs ut i oktober 2016. Styrgruppen består bland annat av ca 25 urologer, onkologer, patologer, radiologer och kontaktsjuksköterskor. Förbundet har representerats av Kent Lewén (första halvåret), Stig Hanno (andra halvåret) och Calle Waller. Intressanta nyheter för året är bland annat att registret nu publicerar rapportdata i en ny form *Ratten* där efterfrågade data kan sökas interaktivt.

Arbetet med det nya journalstödet, Patientöversikt Prostatacancer har tagit fart och allt fler kliniker ansluter sig. Förbundet stödjer detta arbete aktivt dels genom projektmedel från fonden, dels genom ett direkt verksamhetsstöd till registret.

Det senare bör ses mot bakgrund av att det statliga stödet till registerverksamhet nu börjar skäras ned. Prostatacancerförbundet har också, i syfte att fördjupa föreningars och förbundets nytta av registerdata, tillsatt en särskild statistikgrupp under ledning av Gert Malmberg.

Standardiserat Vårdförlopp, SVF

Regeringens fyraåriga satsning på att korta väntetiderna i cancervården inleddes för bland annat prostatacancer hösten 2014. Ett fullt verksamhetsår har nu avslutats. SKL har utvecklat ett uppföljningssystem som sjuöptes först i november 2015 och därför ännu inte kunnat leverera tillförlitliga utfallsmått. Den bild förbundet har är att ingen förbättring skedde under 2015 men under 2016 finns däremot tydliga signaler om att man i varje fall på vissa håll lyckats minska väntetiderna.

Ansvaret för SVF ligger på SKL och RCC i samverkan som uppdragit åt den Nationella Vårdprogramgruppen (se ovan) att utforma regelverket. Vissa väsentliga förändringar genomfördes vid årsskiftet 2015-2016. Detta löser problemet med att den första versionen av kriterierna utslöt en ansevärd del av gruppen med misstänkt eller konstaterad prostatacancer. En komplikation är att jämförelserna mellan åren försvåras. Prostatacancerförbundet har omarbetat den checklista som tagits fram för att underlätta för våra lokala representanter att följa utvecklingen när det gäller väntetiderna. Förbundet kommer att fortsätta följa upp och att erbjuda stöd till föreningarna.

Läkemedelsfrågor

Förbundets läkemedelsutskott har under sitt andra verksamhetsår fortsatt att följa vad som händer inom läkemedelsområdet. Det kan konstateras att 2016 har varit något av ett mellanår – inga nya läkemedel har lanserats inom området. Ännu bättre behandlingsmöjligheter än vad som idag finns kan dock förväntas inom få år, då nya läkemedel nu genomgår kliniska prövningar.

De förhoppningar vi hade om en jämlikare vård över landet när Zytiga (abirateron) och Xtandi (enzalutamid) vid halvårsskiftet 2015 kom att ingå i läkemedelsförmånen har tyvärr inte uppfyllts.

Den månadsvisa uppföljningen utskottet gör av försäljningsstatistiken på landstings-/regionnivå indikerar fortfarande att män med kastrationsresistent prostatacancer i vissa landsting/regioner inte får den behandling de har rätt till.

Utskottet har under försommaren lanserat broschyren *Läkemedel vid prostatacancer* som presenterar i stort alla de läkemedel som används vid behandling av män med prostatacancer.

Kontakterna med företrädare för läkemedelsindustrin har varit omfattande under året. Tyvärr är det så att läkemedelsföretagen har olika regler när det gäller information till patientrepresentanter. Vissa företag anser att vi är patienter medan vi hävdar att vi i stället bör betraktas som företrädare för patienter. Den nuvarande ordningen innebär till exempel att vi inte kan närvara vid seminarier där även läkemedelsinformation sker. Något läkemedelsföretag har tolkat reglerna som att ingen information kan ges till läkemedelsutskottets medlemmar om dessa inte kan anses tillhöra professionen som till exempel apotekare eller läkare. Kontakt har tagits med LäkeMedelsindustriföreningen för att försöka få till förändrade regler.

Även med myndigheterna har flera kontakter ägt rum under året. Så exempelvis informerades utskottet om e-hälsomyndighetens och TLVs arbete under ett möte i november.

Screening

Socialstyrelsen beslutade 2013 att inte rekommendera screening för prostatacancer. Nya förutsättningar medförde att Socialstyrelsen i december 2015 beslutade att göra en förnyad bedömning och arbetet inleddes på försommaren. Prostatacancerförbundet samlade en grupp intresserade från

föreningarna som har träffats två gånger under hösten. Vid första mötet deltog experter från Socialstyrelsen. Arbetet går nu in i en mer operativ fas där förberedande utredningar ska redovisas och analyseras av expertgrupper.

Stig Hanno och Calle Waller har utsetts att representera förbundet i detta arbete och träffade Socialstyrelsen vid ytterligare ett tillfälle. Socialstyrelsen avser att vara färdiga med ett förslag till beslut före sommaren 2017 varefter remissbehandling vidtar.

Yttranden och remisser

Prostatacancerförbundet har under året lämnat ett remissvar till Socialstyrelsen med anledning av *Utredningen av högspecialiserad vård*.

Framtagande och spridande av broschyrer

Det har tagits fram två nya broschyrer under året; *Läkemedel vid prostatacancer* och *Val av vård – i Sverige och annat land*. Båda broschyrerna riktar sig till dem som har fått diagnosen prostatacancer och ska fungera som ett stöd i de val som en patient kan behöva ta vad gäller behandling och läkemedel. Två broschyrer har även uppdaterats; *Nästan alla män* och *Man 45+ kolla ditt PSA!* Utseendet på de nya broschyrerna går i linje med varandra och läsaren kan även enkelt se att det är Prostatacancerförbundet som står som avsändare. Alla fyra broschyrerna finns i både tryckt format och i PDF på förbundets hemsida.

De nya broschyrerna har fått ett nytt enhetligt utseende under året.

7. OPINIONSBILDNING FÖR ATT ÖKA KUNSKAPEN OM PROSTATACANCER

Prostatacancerförbundet driver opinionsbildning för bättre prostatacancervård, skapar uppmärksamhet och verkar för ökad kunskap om sjukdomen.

Kunskapsspridning

Förbundet förser kontinuerligt medlemmarna med information. Förbundet har en ambition att nå så många som möjligt av de nära 100 000 drabbade männen som lever i Sverige, deras familjer och andra närstående. Dessutom är ambitionen att nå allmänheten, genom bland annat Mustaschkampen och aktiviteter i Almedalen som anordnades under året.

Prostatanytt

Förbundets tidning Prostatanytt har givits ut med fyra nummer under ledning av chefredaktör Torsten Sundberg. Tidningen går ut till alla som är medlemmar i någon av förbundets patientföreningar samt till urologimottagningar och andra intressenter.

I takt med att medlemmarna i patientföreningarna blivit fler har också Prostatanytts upplaga ökat från 6 900 exemplar år 2012 till 10 400 exemplar år 2016.

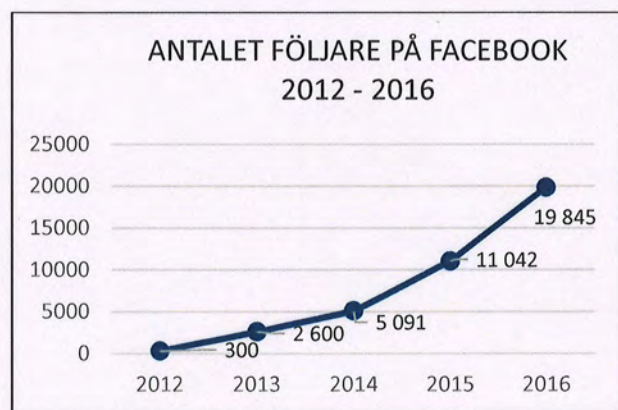
De nummer av tidningen Prostatanytt som kommit ut under året.

Förbundets hemsida

Under året har hemsidan kompletterats och förbättrats. Avsnittet om prostatacancer har uppdaterats och förbundets nya broschyrer och foldrar finns nu att läsa i PDF-format på hemsidan. Det har även länkats till nya utbildningsfilmer från RCC och som är riktade till patienter och patientföreträdare.

Sociala medier

Under året har förbundet varit verksamt på Facebook, Instagram och Twitter. Förbundets Facebooksida har under året ökat sina följare från 11 042 år 2015 till 19 845 följare år 2016. Mustaschkampen har haft en egen Facebooksida under namnet Mustaschkampen med 1 297 följare där även aktiva i patientföreningarna har haft möjlighet att publicera aktiviteter som har ägt rum i deras län.

Medieaktiviteter

Under året har förbundet skrivit och skickat ut 17 pressmeddelanden samt skrivit debattinlägg i dagstidningar och fackpress. En del av pressmeddelandena anpassades för de olika föreningarna och utsändes till lokal press. Aktiviteterna resulterade i ett antal artiklar och radioprogram. Förbundet abonnerar på en presstjänst där vi enkelt kan nå ut till aktuella medier.

Almedalsveckan

Prostatacancerförbundet deltog för femte året i rad under Almedalsveckan på Gotland. Förbundet arrangerade två seminarier; *STHLM3 – dags för allmän screening* och *Ordnat införande – var god dröj ... hur blir nationella rekommendationer regionala verkligheter*. På det förstnämnda seminariet, som arrangerades tillsammans med Gotlands prostatacancerförening, inledningstalade Henrik Grönberg, professor och forskningsledare för STHLM3. Därefter följde en dialog mellan övriga inbjudna medverkande.

Det andra seminariet anordnades tillsammans med Janssen och tog bland annat upp frågorna om det är rimligt att patienter utöver sin svåra sjukdom, även ska behöva känna en otrygghet och ovisshet i att inte få en önskvärd behandling samt hur och när ska patienterna få tillgång till nya, innovativa läkemedel. Båda seminarierna var fullsatta och inbjöd till många intressanta diskussioner.

Calle Waller, ledamot Prostatacancerförbundet (bild ett) och paneldiskussion på seminariet Ordnat införande – var god dröj ... hur blir nationella rekommendationer regionala verkligheter (bild två).

Henrik Grönberg, professor och överläkare vid Karolinska Institutet (bild ett) och Kent Lewén, Prostatacancerförbundet och Peter Örn, moderator på seminariet STHLM3 – dags för allmän screening (bild två).

Förbundet hade även ett tält med informationsbord som blev välbesökt av både allmänhet och av politiker. Almedalsveckan blev även startskottet för Mustaschkampen då Torsten Tullberg medverkade i en debatt om manlig hälsa i Aftonbladet TV.

Håkan Florin, Prostatacancerförbundet Värmland med sin cykel (bild ett) och Anders Mattiasson, Prostatacancerförbundet, Annie Lööf, partiledare för Centerpartiet samt Håkan Florin (bild två).

Mustaschkampen

Mustaschkampen arrangerades av Prostatacancerförbundet tillsammans med de lokala prostatacancerföreningarna och över 300 företag och organisationer. Det var andra året som förbundet arrangerade Mustaschkampen och det blev succé. Insamlingen nära nog fördubblades jämfört med året innan. Även i medierna fick Mustaschkampen stort genomslag i radio, tidningar och TV. Kampanjen startade den första november och pågick året ut med syfte att samla in pengar, skapa opinion och få fler män över 45 år att ta PSA-prov.

MUSTASCH KAMPEN

Lantmännen tillsammans med Trioplast tillverkade blå ensilageplast som fick pryda åkrar runt om i Sverige. Flera föreningar målade sedan mustascher på balarna.

Föreningarna var aktiva och genomförde under perioden cirka 280 aktiviteter. Kampanjens budskap fick ett starkt genomslag i lokala medier. Företagen och organisationerna var aktiva med insamlingar, aktiviteter och försäljning av mustaschprodukter. Våra huvudsamarbetspartners var Apoteksgruppen, Astellas, Brothers, Buttericks, CDON.COM, Ica Maxi, Nordic Wellness, OLW, Svensk Travsport och mediepartners var Aftonbladet och Schibsted. Tillsammans svarade de för 76 miljoner visningar av annonser för kampanjen och totalt publicerades 73 helsidesannonser i Aftonbladet.

Bengt-Göran Roskvist, ProVitae och Stig Lindahl, Prostatacancerföreningen i Uppsala län vid en motorcykelkortege i Skåne.

Prostatacancerföreningen Viktor och ProClub Möre informerar om prostatacancer.

ProLiv Stockholm inför matchen där Mustaschkampen var matchvärd.

Alf Carlsson, ordf Prostatacancerförbundet med sin son på idrottsgalan i Västerås.

Guldubben hade ett eget tält under Matfesten i Skellefteå där de informerade om prostatacancer och även bjöd in män att ta PSA-prov.

Prostatacancerföreningen Värmland åkte runt i hela länet i en mustaschpydd husbil och informerade om prostatacancer.

Det togs fram ett omfattande kampanjmaterial med en farsdags-nål, mustaschreflex, lösmustasch, samt mycket annat som till exempel, banderoller, flyer, affischer, dekal, rollups, mössor och tröjor.

Årets kampanj frontades av kvinnor eftersom det oftast är kvinnor som får iväg männen till läkare för att ta PSA-prov. Deltog gjorde artisterna Lill Lindfors och Jessica Folcker, entreprenören Emma Wiklund, deckarförfattarinnan Camilla Grebe och skådespelerskan Sara Sommerfeld.

Lill Lindfors, Jessica Folcker, Emma Wiklund, Camilla Grebe och Sara Sommerfeld frontade Mustaschkampen.

Fars dag

Fars dag blev en betydelsefull dag för Mustaschkampen då kampanjen lanserade Fars dag som prostatacancerdagen, en dag då familjerna stöttar männen att få en mer hälsosam livsstil och uppmärksamma prostatacancer. Det resulterade i ett flertal artiklar i tidningar och flera patientföreningar var med i radio. Till försäljning fanns en ny farsdagnål som såldes av föreningarna, huvudpartners och många andra företag och organisationer. En del föreningar anordnade även aktiviteter runt om i landet. Under kvällen höll Lill Lindfors en Farsdags-konsert med Gustaf Sjökvists kammarkör i Ersta kyrka.

CaPriN informerade om prostatacancer utanför Gekås Ullared på Fars dag.

Torsten Tullberg och Lill Lindfors medverkade i TV4 Nyhetsmorgon på Fars dag.

8. BIDRA TILL FORSKNINGS- OCH UTVECKLINGSVERKSAMHET

Fonden mot prostatacancer

Fonden mot prostatacancer har som syfte att stödja svensk prostatacancerforskning, utveckla kompetensen hos vårdpersonal inom svensk prostatacancervård och olika patientföreträdare samt genomföra opinionsbildande insatser i kampen mot prostatacancer.

Fonden mot prostatacancers utdelningshistorik: (belopp i tkr)

<u>År</u>	<u>Forskning</u>	<u>Stipendier</u>	<u>Opinionsbildning</u>	<u>Summa</u>
2012:	1 050	34	691	1 775
2013:	1 057	315	890	2 261
2014:	1 495	54	800	2 348
2015:	2 151	137	1 937	4 225
2016:	3 502	86	4 342°	7 930
Summa	9 255	626	8 660°	18 541

°Beträffande fonden, se även förvaltningsberättelsen och not 8.

Insamling

Arbetet med insamling har under året varit mycket intensivt och resultatet har också förbättrats, mycket tack vare Mustaschkampen. Förbundet har under året även tagit fram och utvecklat nya betalningsmetoder som underlättar att ge gåvor.

Ge en gåva via internetbanken

Det har under året blivit möjligt för dem som vill ge en gåva på vår hemsida att göra det via internetbanken. Dock gäller det endast för dem som har Swedbank som bank men kommer även att bli möjligt för dem som har Nordea, SEB och Handelsbanken under 2017. Denna betalningsmetod underlättar för dem som inte vill uppge kortnummer när de ska ge en gåva.

Månadsgivare via autogiro

Under året har förbundet förenklat processen för dem som vill bli månadsgivare via autogiro. Det går numera att fylla i ett formulär direkt på förbundets hemsida och sedan signera det med sitt BankId.

Gåvor via Swish

Förbundet fick under året ett nytt Swishnummer som är detsamma som vårt Bankgiro och Plusgiro vilket gör det betydligt enklare att knappa in för den som vill ge en gåva. Swishkontot är direkt anslutet till Fonden mot prostatacancer.

Forskningsanslag

Under året beviljades forskningsanslag med 3,5 miljoner kronor (ökning från 2015 med 62,7 %).

1. Jonas Hugosson, Institutionen för kliniska vetenskaper vid Sahlgrenska Akademin, fick 640 000 kr för forskning om mpMR och riktade biopsier kan ge säkrare diagnos och behandlingsbeslut.
2. Andreas Josefsson, Institutionen för kliniska vetenskaper vid Sahlgrenska Akademin, fick 703 000 kr för forskning kring identifiering av biomarkörer för optimerad screening.
3. Karin Welén, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska Akademin, fick 550 000 kr för forskning kring karaktärisering av kastrationsresistent prostatacancer via cirkulerande tumörceller.

4. Sten Nilsson, Radiumhemmet, fick 609 000 kr för forskning kring betydelsen av lokal radikalitet vid kurativ strålbehandling vid lokalt avancerad prostatacancer.

5. Pär Stattin och projekt för att utveckla Patientöversikt Prostatacancer fick 1 miljon kr

Kompetensutveckling

Fonden mot prostatacancer delar ut stipendier för kompetensutveckling av personal inom prostatacancervården och patientföreträdare i syfte att förbättra vård, omsorg och livskvalitet för patienter och deras närstående. Under året har styrelsen beslutat om stipendier för kompetensutveckling för 86 tkr (2015: 137 tkr).

Fonden mot prostatacancer har under året beviljat stipendier till följande:

- Carina Berglund, sjuksköterska på urologmottagning, Norrlands universitetssjukhus
- Åsa Larsson Drugge, kontaktsjuksköterska på urologmottagningen, Region Norrbotten
- Lisa Karlsson, sjuksköterska på urologmottagningen, Uddevalla sjukhus
- Anna-Maria Hedbom, kurator vid Centralsjukhuset i Karlstad
- Malin Jannesson, kontaktsjuksköterska, Blekinge
- Paula Taube, sexualterapeut vid Sexologiskt centrum, Norrlands universitetssjukhus
- Maria Hermann, ST-läkare på Urologiska kliniken, Karolinska universitetssjukhuset Huddinge
- Birgitta Olofsson, undersköterska, urologimottagningen, Norrlands universitetssjukhus
- Kerstin Åslund, överläkare urologi, Urologkliniken, Sundsvalls sjukhus

Opinionsbildande insatser i kampen mot prostatacancer

En väsentlig del av den opinionsbildande verksamhet som beskrivits ovan har finansierats av fondmedel. Under året användes fondmedel för opinionsbildning omfattande 4 342 tkr (2015: 1 937 tkr).

9. FÖRTROENDEVALDA OCH FÖRENINGAR

Prostatacancerförbundets styrelse

Förbundsstyrelsen har under 2016 haft följande sammansättning:

Ordinarie ledamöter: Alf Carlsson, förbundsordförande
Calle Waller, vice ordförande fram till ordförandekonferensen 2016 därefter
ordinarie ledamot
Stig Hanno, vice ordförande efter ordförandekonferensen 2016
Jan Frick
Lennart Lindow
Bernt Åslund
Christer Petersson fram till ordförandekonferensen 2016
Kent Lewén fram till augusti 2016
Leif Näckholm ordinarie från och med augusti 2016

Suppleanter: Inge Nilsson, efter ordförandekonferensen 2016

Adjungerade: Torsten Sundberg
Kerstin Åslund

Göran Hellberg har varit styrelsens sekreterare

Förbundsstyrelsen har under året haft åtta sammanträden. Styrelsens arbetsordning har reviderats

under året. Ersättning till styrelseledamöter: 182 tkr (2015: 162 tkr).

Arbetsutskott

Alf Carlsson, förbundsordförande
Stig Hanno, vice ordförande
Göran Hellberg, kanslichef

Revisorer

Auktoriserad revisor: Erik Emilsson, Revideco AB
Förtroendemannarevisor: Jan Holgersson, Borlänge

Ersättare

Auktoriserad revisor Antti Niemi från Revideco AB
Förtroendemannarevisor Bruno Toftgård, Halmstad

Valberedning

Hans Zetterling, sammankallande	Hallands län
Stig Lindahl	Uppsala län
Sture Henningsohn	Västernorrlands län
Ulf Holmberg	Dalarnas län
Torsten Sundberg	Stockholms län

Regionansvariga

Mittregionen Uppsala Örebro	Bernt Åslund
Stockholm och Gotland	Torsten Sundberg
Östra regionen	Gert Malmberg
Västra regionen	Christer Petersson till april 2016 därefter Inge Nilsson
Södra regionen	Kent Lewén
Norra regionen	Lennart Lindow

Läkemedelsutskott

Bernt Åslund, sammankallande	Uppsala län
Thore Eklund	Uppsala län
Jan-Erik Essenholm	Kalmar län
Hans Joelsson	Gävleborgs län
Mikael Nordström	Dalarna län
Gunnar Norman	Örebro län
Leif Näckholm	Norrbottnens län
Johan Sällström	Skåne län

Prostatacancerförbundets forskningsråd

Prostatacancerförbundets styrelse har utsett ett forskningsråd med expertis inom forskningsfältet för prostatacancer. Forskningsrådet har under år 2016 bestått av:

- Yvonne Brandberg, psykolog, professor i vårdvetenskap med fokus på onkologi, forskare inom det psyko-onkologiska fältet vid Karolinska Institutet
- Lars Henningsohn, docent, överläkare vid enheten för urologi Karolinska Universitetssjukhuset, ordförande Svensk Urologisk Förening
- Anders Ullén, docent, överläkare vid enheten för urologi Karolinska universitetssjukhuset och forskare vid Karolinska Institutet
- Kerstin Åslund, urolog och överläkare vid Sundsvalls sjukhus, adjungerad ledamot Prostatacancerförbundets styrelse
- Rolf Zimmerman, onkolog, beredande av ansökningar (ej ledamot)

Stipendiekommitté

- Alf Carlsson, ordförande Prostatacancerförbundet
- Kerstin Åslund, urolog och överläkare vid Sundsvalls sjukhus, adjungerad ledamot Prostatacancerförbundet
- Göran Hellberg, sekreterare, kanslichef Prostatacancerförbundet

Arbetsgrupp för internationella frågor

Calle Waller Uppsala län
Stig Lindahl Uppsala län

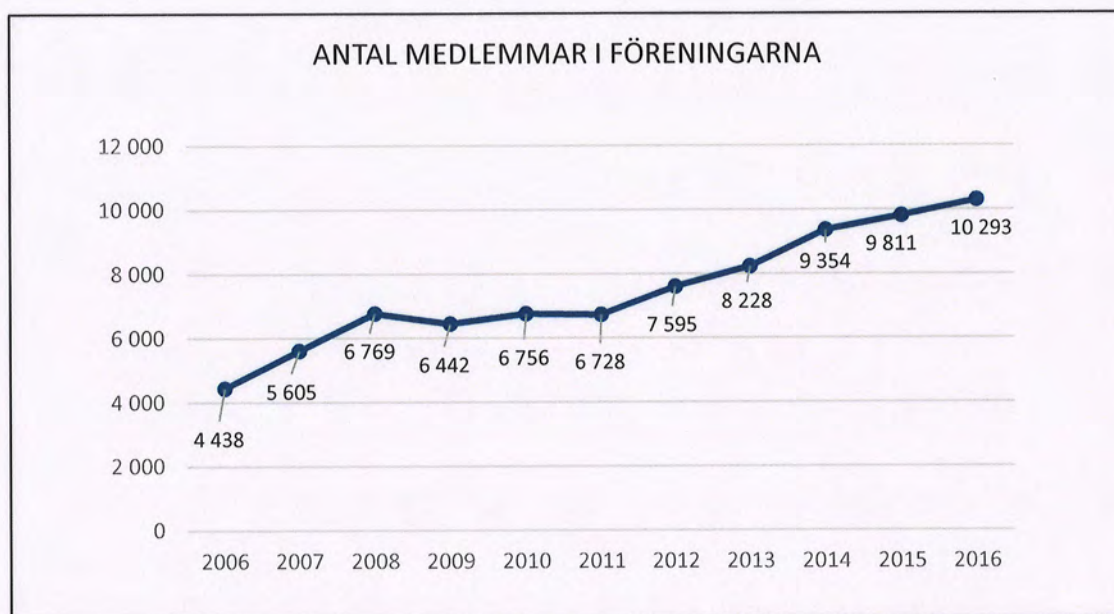
Redaktionsråd Prostatanytt

Torsten Sundberg, chefredaktör
Mats Hedlund, urolog
Rolf Zimmerman, onkolog
Kristina Sjödin, onkologisjuksköterska
Christina Örum, närstående
Ola Lager, redaktör

Patientföreningar

Prostatacancerförbundet bestod 2016 av följande 26 patientföreningar:
Antalet medlemmar per den 31 december 2016 var 10 293. Ökning från 2015: 5 %

Län	Förening	Antal
Blekinge län:	Prostatacancerföreningen Viktor	700
Dalarnas län:	ProLiv Dalarna	323
Gotlands län:	Gotlands Prostataförening	146
Gävleborgs län:	Prostataföreningen Gävleborg	227
Hallands län:	CaPriN	384
Jämtlands län:	Jämtgubben	1 169
Jönköping län:	ProLiv Jönköping	264
Kalmar län:	ProClub Möre, Kalmar	143
	PCF Tjust, Västervik	219
Kronobergs län:	ProLiv Kronoberg	412
Norrbottnens län:	Prostatacancerföreningen Norrskan	563
Skåne län:	ProLivskvalitet Helsingborg	167
	Prostatacancerföreningen Syd, Malmö/Lund	345
	ProVitae Kristianstad	227
Stockholms län:	ProLiv Stockholm	599
	Prostatabröderna	171
Södermanlands län:	Näckrosbröderna	259
Uppsala län:	Prostatacancerföreningen i Uppsala län	317
Värmlands län:	Prostatacancerföreningen Värmland	405
Västerbottens län:	Betula Prostatacancerförening, Umeå	105
	Guldgubben, Skellefteå	189
Västernorrlands län:	Träpatronerna	534
Västmanlands län:	Arosgubben, Västerås	271
Västra Götalands län:	ProLiv Väst	980
Örebro län:	T-Pro, Örebro	200
Östergötlands län:	PCF Öst, Patientfören mot pc i Östergötland	974
SUMMA		10 293

10. FÖRBUNDSMÖTEN OCH FÖRBUNDETS STYRNING

Styrning

Förbundets högsta beslutande organ är förbundsstämman som arrangeras vartannat år. Förbundsstämman väljer styrelse och revisorer, beslutar om arvoden och övriga ersättningar, ansvarsfrihet för styrelse och kanslichef, stadgeändringar, behandlar motioner samt godkänner årsredovisningen.

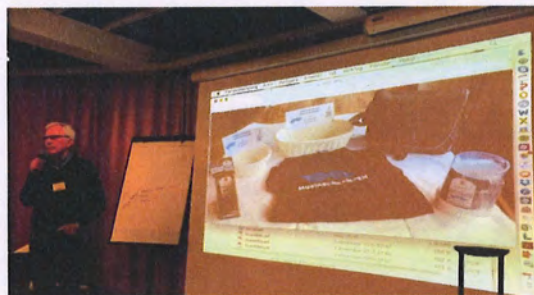
Mellanliggande år arrangeras en ordförandekonferens. Vid denna presenteras årsredovisning och revisionsberättelse som fastställs på nästkommande förbundsstämma. På ordförandekonferensen sker också val till förbundsstyrelsen. Prostatacancerförbundets förvaltning och arbete utgår från organisationens stadgar samt de beslut som förbundsstämman, ordförandekonferensen och styrelsen fattar.

Ordförandekonferens 2016

Den 11-12 april genomfördes en ordförandekonferens på Viking Lines fartyg m/s Cinderella. Torsten Sundberg svarade för arrangemangen och Esbjörn Melin var ordförande på konferensen. Det var ett omfattande program där Alf Carlsson berättade om året som gått och den nya STHLM3-studien presenterades. Calle Waller och Bernt Åslund avslutade konferensen med att gå igenom de hetaste vårdfrågorna; Vårdens organisation och kvalitet, Standardiserat vårdförlopp, vad händer med läkemedlen samt Patientöversikt Prostatacancer, PPC.

Deltagare på Prostatacancerförbundets ordförandekonferens.

Jan Frick, Provitae Informerar om föreningarnas arbete med Mustaschkampen.

Styrelsen lämnade en rapport om årsredovisning med revisionsberättelse, budget och verksamhetsplan 2016 samt redovisning av forskningsmedel. Det skedde även val av styrelseledamöter samt ersättare.

Arvoden för styrelsearbete

På förbundsstämman 2015 beslutades det att arvoden för styrelsens arbete ska utgå även 2016 på så vis att styrelsen inom sig disponerar 140 000 kr plus uppskrivning max 150 000 kr, att fördela mellan ledamöter, ersättare och adjungerade. Styrelseledamöterna har enligt tidigare beslut fått ersättning för förlorad arbetsförtjänst samt kostnaden för resor till och från mötena.

Hedersutmärkelse

Prostatacancerförbundets hedersutmärkelse för år 2015 tilldelades Calle Waller, ledamot i Prostatacancerförbundets styrelse, för sitt outtröttliga engagemang för kampen mot prostatacancer.

Alf Carlsson delar ut Prostatacancerförbundets hedersutmärkelsen till Calle Waller.

Förbundsstyrelse

Under 2016 genomfördes åtta styrelsemöten. Styrelsen genomförde en utvärdering av sitt eget och förbundsstyrelsens arbete. Förbundsstyrelsen prioriterade förberedelserna för ordförandekonferensen samt vidtog åtgärder för att förbättra förbundets ekonomiska styrning och kontroll.

11. ADMINISTRATION OCH KANSLI

Administration

Förbundet har under året fått en ny telefonväxel där alla anställda numera har egna telefonnummer samt ett gemensamt växelnummer. Det gör att det är enklare att komma i kontakt med rätt person på kansliet. Kansliet har även ökat sin telefontid till 9.00-17.00 måndag till fredag.

Medarbetare

Förbundet har ett kansli beläget på Barks väg i Bergshamra, Solna. Under året har det skett en del förändringar vad gäller antalet anställda på kansliet. Torsten Tullberg avslutade sin tjänst som förbundsstyrelsechef i maj för att i stället bli kampanjledare för Mustaschkampen. Göran Hellberg efterträdde honom som kanslichef. Under året anställdes det även en ekonom, Mia Sundberg samt en kommunikatör (projektanställning) för Mustaschkampen, Helene Rödbro. Kansliet har haft följande medarbetare under året;

Göran Hellberg, kanslichef från april 2016
Emma Magnusson, kommunikatör

Anette Söderberg, administrativ assistent
Annica Öberg, gåvohandläggare
Mia Sundberg, ekonom från april 2016
Sten Arvidsson, ekonom (inhyrd konsult, fram till april 2016)
Torsten Tullberg, förbundsdirektör till maj 2016. Därefter kampanjledare Mustaschkampen (projektanställning)
Tomas Tullberg, projektledare Mustaschkampen (projektanställning)
Helen Rödbro, kommunikatör Mustaschkampen (projektanställning)

Externa resurser

Under året har följande konsulter anlåtats:
3Kronor, mediebyrå till Mustaschkampen
New Ad Agency, grafisk design och material till Mustaschkampen
Revideco AB, revision
Art director Michael Wall, framtagande av grafisk formgivning
Magnus Fermin, hemsida till Mustaschkampen
Burenstam & Partners, förvaltning av förbundets medel
Föreningssupport, tillhandahållande av föreningssystemet och hemsida

12. SAMARBETEN

Samverkan med professionen

Prostatacancerförbundet har under året samarbetat med:

- Svensk Urologisk Förening
- Svensk Onkologisk Förening
- Svensk Förening för Urologisk Onkologi
- Riksföreningen för Sjuksköterskor inom Urologi
- Sjuksköterskor i Cancervård

Cancerfonden

Under året har Prostatacancerförbundet haft ett nära samarbete med Cancerfonden. Prostatacancerförbundet ingår i Cancerfondens Huvudmannorganisationer där Alf Carlsson deltagit i en rad möten under året.

Samarbetsprojekt med företag och organisationer

Prostatacancerförbundet har under året genomfört ett stort antal aktiviteter i samarbete med företag och organisationer.

Almedalen

Janssen

Mustaschkampen

Aftonbladet och Schibsted gick in som mediepartner med annonser i tryckt och digital media
Apoteksgruppen sålde mustaschpins och reflexer
Ica Maxi sålde mustaschpins, reflexer och lösmustascher samt anordnade aktiviteter och insamlingar
Brothers sålde mustaschpins
OLW sålde nötter till förmån för Mustaschkampen
Svensk Travsport anordnade ett mustaschlopp, auktioner samt sålde mustaschpins och reflexer
CDON.COM sålde mustaschpins
Astellas bidrog till att Mustaschkampen var matchvärd på fotbollsmatchen Hammarby-Elfsborg

Buttericks sålde mustaschpins och lösmustascher
Nordic Wellness sålde mustaschpins

Utöver dessa medverkade över 300 företag och organisationer i Mustaschkampen med insamlingar och aktiviteter. Bland annat deltog Lantmännen, Adobe Nordic, Fujifilm Nordic, Taxi 020, Volkswagen, Tikkurila (Alcro och Beckers), Pappersförbundet, Elektrikerförbundet, Svenska skidlandslaget i längdåkning, Ishockeyförbundet och Svenska Förbundsdomarföreningen.

Övrig nationell samverkan

Nedan redovisas de myndigheter, organisationer och företag som Prostatacancerförbundet på olika sätt samverkar med eller som påverkar Prostatacancerförbundets verksamhet.

- Handikappförbunden (HSO, byter namn till Funktionsrätt Sverige i maj 2017)
- Regionalt Cancercentrum (RCC)
- Nationella prostatacancerregistret (NPCR)
- Socialstyrelsen (SoS)
- Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)
- Sveriges kommuner och landsting (SKL)
- KFO - Arbetsgivarorganisation för den ideella sektorn
- Svensk Insamlingskontroll
- FRII - Frivilligorganisationernas Insamlingsråd
- Läkemedelsindustriföreningen
- Läkemedelsföretag
- Apotek
- Cancerförbund i Samverkan (CiS)

Nordiskt samarbete

Prostatacancerförbundet möter de nordiska organisationerna varje år för erfarenhetsutbyte. Årets träff genomfördes den 12-14 maj i Helsingfors. Från Sverige deltog Stig Lindahl och Calle Waller. Den Nasjonale Prostatakreftdagen i Norge avhölls den 3 november och Göran Hellberg och Stig Lindahl var där och representerade Sverige.

Europeiskt samarbete

Prostatacancerförbundet är medlem i Europa Uomo, en samarbetsorganisation för nationella prostatacancerförbund i Europa. Den årliga assemblen hölls i Horn, Holland den 17-19 juni, där Calle Waller och Stig Lindahl medverkade som svenska representanter. Stig valdes in i styrelsen för en 3-årsperiod att representera de nordiska länderna.

ÅRSREDOVISNING 2016

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen för Prostatacancerförbundet får härmed avlämna årsredovisning för räkenskapsåret 2016-01-01 - 2016-12-31. Årsredovisningen är upprättad i tusentals kronor (tkr).

1. ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Prostatacancerförbundet bildades 1999 under namnet ROP, Riksorganisationen för prostatacancer. 2006 fick förbundet sitt nuvarande namn. Prostatacancerförbundet är en ideell riksorganisation och samarbetsorgan för landets 26 regionala och lokala patientföreningar. Förbundet är obundet i partipolitiska och religiösa frågor.

I förbundets stadgar finns 12 mål. Dessa sammanfattas här i fyra övergripande mål:

- Stödja patientföreningarna
- Driva påverkansarbete för en bättre prostatacancervård
- Driva opinionsbildning och öka kunskapen om sjukdomen
- Bidra till forskning och utveckling

Allmänt

Utvecklingen av förbundet har under året fortsatt och intensifierats. Genom vårt framgångsrika arbete med opinionsbildning och påverkan av vården har vi märkt ett ökande intresse för prostatacancer och av oss som partner. Vi har under året fått fler möjligheter att representera förbundet hos myndigheter, organisationer och utredningar. Mustaschkampen som är vår största satsning gentemot allmänheten och företag för att sprida kunskap och samla in pengar till vår verksamhet har utvecklats mycket bra. Kansliet har förändrats och fått ny ledning. Mustaschkampen har hanterats som ett separat projekt med projektanställd personal.

Påverkan

Prostatacancerförbundet följer och påverkar arbetet vid myndigheter och organisationer som på nationell nivå ansvarar för prostatacancervården. Det gäller vården inom 21 landsting/regioner, det strategiska arbetet inom Sveriges kommuner och landsting (SKL), utvecklingsarbetet inom Regionala Cancercentrum (RCC), Nationella Vårdprogramgruppen (NVP), Nationella Prostatacancerregistret (NPCR), Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV), Nationella Biobanksrådet (NBR), Socialdepartementet, Socialstyrelsen med flera. Vi har löpande kontakt med läkemedelsbolagen inom vår sektor. Därtill bevakas utvecklingen inom vården generellt och påverkas genom medverkan i arbetsgrupper, besvarande av remisser, debattartiklar och opinionsbildning. Stöd ges till föreningarna i det lokala påverkansarbetet. Vi har representanter i många av konstellationerna, exempelvis; Nationella Vårdprogramgruppen och Nationella Prostatacancerregistret.

Prostatacancerförbundet och dess 26 patientföreningar har stor kunskap om hur det är att leva med prostatacancer. Vi är en kunskapskälla för medlemmar, profession, allmänhet, politiker och media. Vi vill förmedla korrekt information om prostatacancer till drabbade, närstående och alla med intresse för prostatacancer. Vi försöker nå så många som möjligt och prövar därför kommunikation via flera olika kanaler.

Ere.

Organisationssamarbeten

Prostatacancerförbundet är medlem i Handikappförbunden, HSO. Handikappförbunden byter den 18 maj 2017 namn till Funktionsrätt Sverige. Vi samarbetar med andra patientcancerförbund och Cancerfonden.

Förbundet är medlem i Europa Uomo, den europeiska organisationen för nationella prostatacancerförbund. PCF samarbetar med de nordiska prostatacancerförbunden.

Vi samarbetar också med följande yrkesförbund inom urologi och onkologi; Svensk Urologisk Förening (SUF), Svensk Onkologisk Förening (SOF), Riksföreningen för Sjuksköterskor inom Urologi (RSU) och Svensk Förening för Urologisk Onkologi (SFUO).

Förbundets utveckling i siffror

Förbundet totalt (tkr)	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Antal medlemmar 31/12	6 728	7 595	8 228	9 354	9 811	10 293
Antal föreningar	25	26	26	26	26	26
- Bidrag	1 988	2 005	2 115	2 560	3 158	2 595
- Försäljning & reklam	153	138	83	868	1 807	3 490
- Insamling allmänheten	1 089	1 080	1 424	1 948	2 992	4 779
- Insamling företag	230	1 053	1 004	846	2 083	3 700
- Datumlotteriet	500	1 230	2 035	2 531	2 246	3 932
- Guldlotten	0	0	0	0	0	853
Intäkter totalt	3 961	5 506	6 660	8 978	12 428	19 349
- Ändamålskostnader	2 878	4 273	5 725	6 331	9 332	12 661
- Insamlingskostnader	162	282	524	539	1 081	2 485
- Administrationskostnader	382	565	707	500	671	878
Kostnader totalt	3 421	5 120	6 956	7 369	11 084	16 024
Resultat finansiella poster	100	169	215	79	143	0
Årets resultat	640	555	-81	1 688	1 488	3 325
Varav;						
Fonden mot prostatacancer	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>
Intäkter	1 892	3 052	2 817	3 674	5 678	9 883
Utdelade utvecklingsanslag	550	1 050	1 057	1 495	2 151	3 502
Utdelade stipendier	121	34	315	54	137	86
Opinionsbildning	135	691	890	800	1 937	4 342
Delsumma utdelning från fond	806	1 775	2 261	2 348	4 225	7 930
Insamlingskostnader	195	147	295	540	728	175
Administrationskostnader	-	305	355	321	304	209
Totalkostnader fonden	1 001	2 227	2 913	3 210	5 257	8 314
Ingående balans fonden	3 464	4 355	5 179	5 084	5 548	5 969
Fondering/utnyttjande	891	825	95	465	421	1 569
Utgående balans fond	4 355	5 180	5 084	5 548	5 969	7538

2. VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

Kunskapen och uppmärksamheten om prostatacancer har ökat hos allmänhet, profession och politiker. Vi har arbetat hårt för en bättre och jämlikare vård som ska uppfylla de uppställda kvalitetskraven. I takt med att prostatacancer uppmärksammas förbättras våra förutsättningar att nå resultat. Det är idag mycket lättare att prata om sjukdomen. Insikten hos både män och kvinnor att män över 45 år bör gå att testa sitt PSA börjar bli allmänt känt.

Exempel händelser och aktiviteter under året:

- Socialstyrelsen har öppnat en ny utredning om allmän screening för prostatacancer endast två år efter att de förra gången sa nej till allmän screening. Att Socialstyrelsen så snart tillsätter en ny utredning torde vara ganska unikt.
- Vi har fått in fler representanter i fler sammanhang där man utvecklar och bestämmer om vården. Exempelvis Regionala Cancer Center (RCC), Nationella Biobanksrådet (NBR) m fl.
- Vi har bidragit med väsentligt ökade resurser (+ 63%) till forskning och utveckling som konkret bidrar till en bättre vård.
- Vi har bidragit med både pengar och engagemang i utvecklingen av Patientöversikt Prostatacancer (PPC), ett journalsystem som underlättar för patienten och professionen att följa patientens vård över tid. Dessutom ger journalsystemet unika möjligheter för forskning om olika behandlingar och effekterna av nya läkemedel.
- Våra föreningars representanter har via jourtelefoner och olika möten dagligen kontakt med patienter och närstående. Betydelsen av dessa kontakter och kanske allra mest för den som just drabbats eller är anhörig till någon kan inte underskattas.
- Mustaschkampen är vår stora utåtriktade kampanj för att sprida kunskap om sjukdomen och därmed också förbättra våra möjligheter att påverka vården och politiken. Kampanjen pågår i huvudsak under november. Genom samarbeten och eget engagemang har vi uppnått:
 - Kampanjens ekonomiska resultat har nästan tredubblats jämfört med föregående år
 - Våra föreningar har genomfört cirka 300 externa aktiviteter
 - 12 TV-inslag inklusive inslag med Hälsoministern, ”TV4-soffa” med Lill Lindfors, 18 radioinslag, 400 tidningsartiklar
 - 73 helsidor i Aftonbladet och 76 miljoner visningar av digitala annonser inom Schibsteds digitala plattformar.

En styrelseledamot lämnade styrelsen i augusti 2016 varefter styrelsen består av sju ordinarie ledamöter och en ersättare. Ny kanslichef, som kommer att tituleras generalsekreterare (fr o m 2017-04-01), har anställts under året i samband med att förbundsdirektören gått i pension.

3. RESULTAT OCH STÄLLNING

Styrelsen bedömer att Prostatacancerförbundets resultat och ställning är god. Förbundet gör löpande riskanalyser för att kunna planera den ekonomiska framtiden och möjligheterna för verksamheten att dela ut medel till forskning och utveckling. Vissa intäktstyper som exempelvis statsbidrag är förutsägbara medan den stora intäktskällan, bidrag från företag och allmänhet, är svårbedömd.

Statsbidrag

Förbundets bidrag från Socialstyrelsen var 2 505 tkr (2 595 tkr) vilket utgör basen i förbundets finansiering. Bidragets storlek påverkas främst av antalet betalande medlemmar i prostatacancerföreningarna.

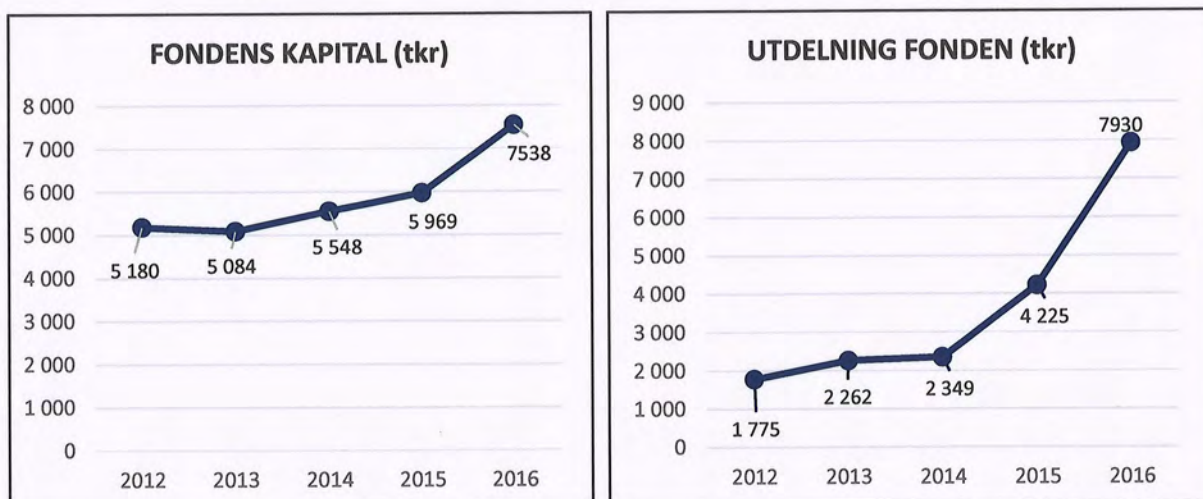
ere.

90-konto och kontroll av Svensk Insamlingskontroll

Prostatacancerförbundet har ett 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll som gör årliga kontroller av alla med 90-konton och säkrar att insamlingsverksamheten följer reglerna. För givarna ger 90-kontot en bekräftelse på att insamlingen sköts på ett ansvarsfullt och etiskt sätt samt att pengarna går till ändamålet (minst 75 % av de totala intäkterna).

Fonden mot prostatacancer

Fondmedlen byggs upp genom insamling från allmänheten och företag samt genom gåvor från föreningar och företag. Utdelningen från fonden och fondens kapital har ökat varje år.

Prostatacancerförbundet följer FRII:s kvalitetskod

Prostatacancerförbundet är med i Frivilligorganisationernas Insamlingsråd (FRII), som arbetar för tryggt givande och för att öka förtroendet för insamlingsbranschen genom arbete med kvalitetssäkring. FRII verkar för att insamling ska bedrivas transparent, etiskt och professionellt.

Prostatacancerförbundet följer FRII:s riktlinjer och kvalitetskod och har 2016 tagit fram en effektrapport.

Datumlotteriet

2016 års utdelning från Datumlotteriet och Guldlotten till Prostatacancerförbundet blev 4 785 tkr (2 246 tkr). En ökning med 2 539 tkr jämfört med föregående år.

Intäkter och kostnader

Förbundets samlade intäkter var 19 349 tkr (12 428 tkr). Förbundet har under 2016 förvaltat likvida medel i storleksordningen 13 602 tkr (9 628 tkr).

Burenstam & Partners har förvaltat delar av Prostatacancerförbundets kapital sedan mitten av år 2013. Avkastningen på kapitalet var 6,1 % under 2016 (7,3%).

Förbundets kostnader uppgick till 16 024 tkr (11 084 tkr).

de

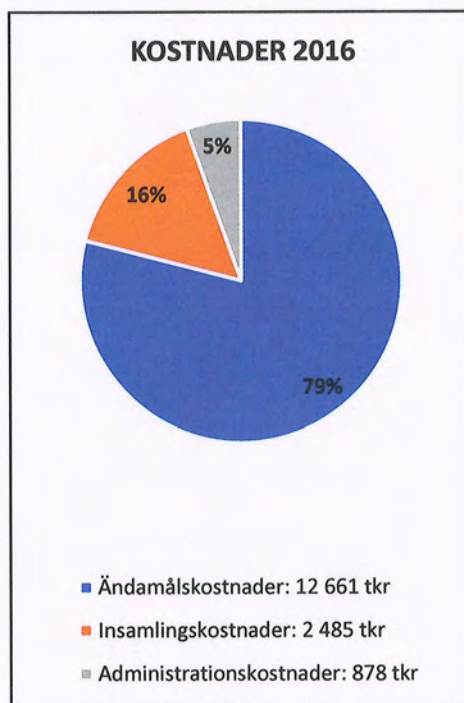
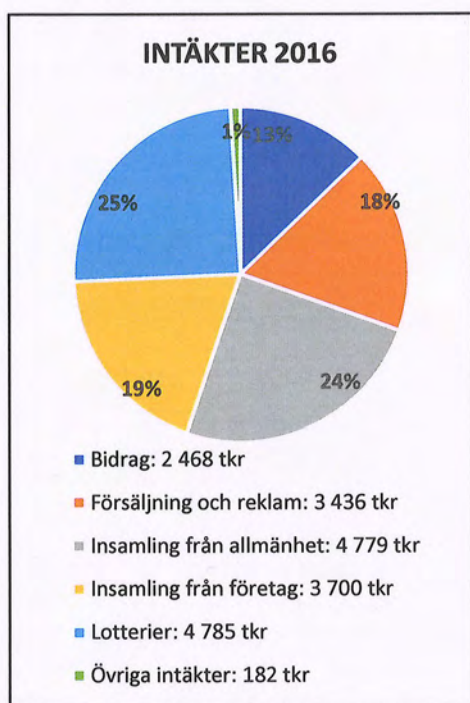
Årets resultat

Förbundet visade för 2016 ett överskott på 3 325 tkr (1 488 tkr).

Prostatacancerförbundet har vid årets utgång ett eget kapital om 12 296 tkr (8 972 tkr).

	Ändamålsbestämda medel	Balanserat kapital
Belopp vid årets ingång	5 969	3 002
Resultatdisposition enligt beslut av årsstämman:		
Överföring till ändamålsbestämda medel	1 569	- 1 569
Årets vinst		3 325
Belopp vid årets utgång	7 538	4 758

Förbundets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt tilläggsupplysningar.

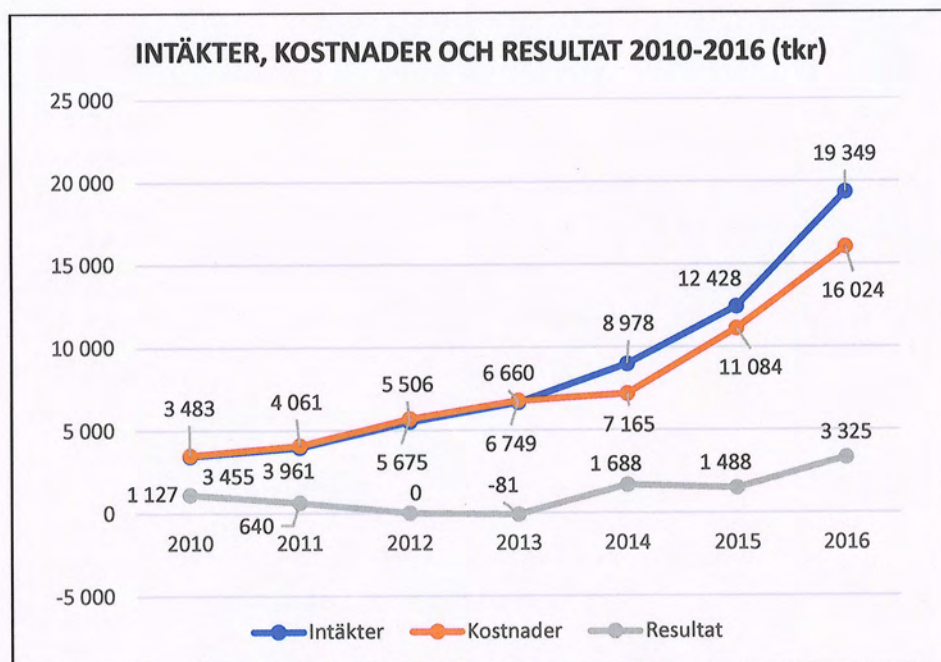

Nyckeltal %	2016	2015	Krav*
Adm. kostnader (inkl. insamlingskostnader)/Totala intäkter	10 %	12 %	Max 25 %
Insamlingskostnader/Medel från allmänheten	14 %	16 %	Max 25 %
Ändamålskostnader/Totala intäkter	71 %	77 %	Minst 75 %

Under slutet av året fick Prostatacancerförbundet arv (944 tkr) och överskott från Guldlotten (852 tkr) som vi inte kunnat förutse vilket innebar att årets resultat blev ovanligt stort. Om man kompenserar för dessa intäkter vid beräkning av ändamålskostnader blir procentsatsen 79 % i stället för 71 % vilket motsvarar Svensk Insamlingskontrolls krav.

* Enligt Svensk Insamlingskontroll

de.

Fonden mot prostatacancer har använt följande medel till ändamålet:

Forskning & utveckling: 3 502 tkr (2 151 tkr)

Kompetensutveckling/stipendier: 86 tkr (137 tkr)

Opinionsbildning/påverkansarbete: 4 342 tkr (1 936 tkr)

Flerårsjämförelse

	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	19 221	12 285	8 853	6 660
Resultat efter finansiella poster	3 325	1 488	1 688	-81
Balansomslutning	15 487	11 106	8 264	7 313
Soliditet (%)	79,39	80,78	90,56	79,25

Definitioner av nyckeltal, se tilläggsupplysningar

Resultatdisposition

Förslag till disposition av föreningens vinst

Till stämmans förfogande står

balanserad vinst	3 002
årets vinst	3 325
	6 327

Styrelsen föreslår att

till ändamålsbestämda medel avsätts	1 569
i ny räkning överföres	4 758
	6 327

Beträffande föreningens resultat och ställning i övrigt hänvisas till resultat- och balansräkningar med tillhörande tilläggsupplysningar.

xl.

4. FINANSIELLA INSTRUMENT

Placeringspolicy

Prostatacancerförbundet har en finans- och placeringspolicy för kapitalförvaltning, och anlitar sedan 2012 Burenstam & Partners för finansiell rådgivning och kapitalförvaltning. I riktlinjerna för förbundets kapitalförvaltning anges att förbundet ska ha en försiktig placeringspolitik. Placeringspolicyen innefattar även att etiska aspekter ska beaktas vid investeringsbesluten. Förbundet beaktar deklARATIONER och konventioner undertecknade i Sverige inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsrätt och miljö. Förbundet investerar inte i verksamhet inriktad mot krigsmaterial, tobak, alkohol och pornografi.

5. ÖVRIG ICKE FINANSIELL INFORMATION

Kansli och personal

Förbundet hade under 2016 fyra tjänster på kansliet, fördelade på fem personer. Förbundsdirektören gick i pension och en kanslichef anställdes för att leda kansliet och verkställa styrelsens beslut. Viss överlappning skedde i samband med överlämningen. Vidare anställdes en ekonom på deltid för att ta hand om förbundets ekonomi- och lönehantering som tidigare utförts av externa konsulter. Mustaschkampen har under året drivits som ett separat förbundsprojekt med projektanställd personal varför viss personalstatistik inte är jämförbar. Prostatacancerförbundet har kollektivavtal.

Arbetsmiljö

Förbundet lägger stor vikt vid att medarbetarna erbjuds en fullgod arbetsmiljö och möjligheter till kompetensutveckling.

Jämställdhet

Prostatacancer drabbar enbart män, vilket medför att flertalet ideellt verksamma också är män. Förbundet verkar för att få fler kvinnor engagerade bland annat i styrelser och i närstående verksamheter. Könstillhörighet beaktas också vid rekrytering till kansliet för att upprätthålla en rimlig balans.

Verksamhetsplanering, uppföljning och utvärdering

Förbundet antar vid varje förbundsstämma en verksamhetsplan för de närmaste två åren, där mål och aktiviteter anges. Förbundsstyrelsen följer upp verksamhetsplanen vid varje styrelsemöte och har en särskild åtgärdsbalans där alla beslut som inte är åtgärdade finns förtecknade. Styrelsen följer systematiskt att målen nås och att beslutade aktiviteter genomförs och utvärderas. Förbundsstyrelsen genomför varje år en utvärdering av sitt eget och kanslichefens arbete.

Internkontroll av den dagliga verksamheten

Utöver vad som omfattas av FRII:s kvalitetskod har Prostatacancerförbundet egna verktyg för att hålla hög kvalitet i den dagliga verksamheten. Förbundet har tagit fram befattningsbeskrivningar för samtliga tjänster. Frågor om anställningsförhållanden regleras enligt kollektivavtal. Förbundets attestordning reglerar att samma person inte kan vara både beställare och mottagare. Forskningsmedel från Fonden mot prostatacancer utbetalas endast undantagsvis direkt till den enskilde forskaren.

Patientmedverkan – systematiskt lärande och förbättringsarbete

Inom prostatacancervården och de myndigheter som behandlar cancerfrågor efterfrågas i ökande utsträckning patientmedverkan. Det är och blir en allt viktigare uppgift för förbundet att få fram och utbilda dessa patientrepresentanter.

er

Metodkunnande

Prostatacancerförbundet har goda kunskaper inom vårdområdet genom kunniga medlemmar, styrelserepresentanter och andra kontakter. Förbundet ligger långt fram när det gäller utbildning av patientföreträdare. Flera utbildningar har genomförts och fler kommer de närmaste åren. På kansliet finns professionellt stöd i administration, ekonomi och marknadsföring av förbundets aktiviteter.

6. FRAMTIDA UTVECKLING

Prioriterade områden som vi kontinuerligt följer upp

- Vårdens organisation, nivåstrukturering med inriktning på multidisciplinära centra för prostatacancer. Innehåller frågan om vilken vård som ges, öppenvård, specialistvård och hur många kliniker det ska vara som utför den högspecialiserade vården
- Införande av ett nationellt system för tidig upptäckt av prostatacancer (screening)
- Kvalitetssäkring av vården genom bättre uppföljning och patientrapporterade mått
- Jämställd tillgång till läkemedel, både de inom och de utom läkemedelsförmånen.
- Bättre rehabilitering och vård vid biverkningar och behandlingsskador
- En nationell, digital och interaktiv plattform för information och lärande om sjukdomen riktad till patienter och närstående
- Utveckling av rollen som patientföreträdare och kompetensstöd till föreningarna för påverkan och medverkan i RCC:s olika grupper samt regioner och landsting.

Prostatacancerportalen

Prostatacancerförbundet har identifierat att det i nuläget råder ett fragmenterat informations- och kunskapsflöde vad gäller prostatacancer. Det finns ett behov av att inom prostatacancerområdet skapa en samlad informations- och kunskapsstruktur med kvalitetssäkrad information och med möjlighet till interaktion i en webbportal benämnd Prostatacancerportalen (PCP).

I början av 2017 kommer vi tillsammans med RCC Stockholm-Gotland, via ett konsultbolag genomföra en förstudie med avsikten att resultatet ska införas i hela landet. Målgruppen för PCP är i första hand patienter med prostatacancer och deras närstående, men även vårdens olika professioner kopplat till prostatacancer.

Syftet med uppdraget är att genomföra en bakgrundsstudie för att beskriva nuläget och ta fram ett förslag på en projektplan för projektet PCP. Uppdraget ska ge underlag och förutsättningar för beslut om vidare arbete kring etablering av en interaktiv webbportal med utgångspunkt i prostatacancerpatientens behov av digitala lösningar för de olika delarna av vårdprocessen. Projektplanen ska formuleras på ett generaliserbart sätt för att i förlängningen kunna appliceras som en modell för andra tumörområden. Möjligheter till finansiering för PCP-projektets genomförande kommer att sonderas.

7. FORSKNING OCH UTVECKLING

Under året beviljades forskning- och utvecklingsanslag med 3 502 tkr (2 151 tkr), en ökning från föregående år med 63 %, till:

1. Jonas Hugosson, Institutionen för kliniska vetenskaper vid Sahlgrenska Akademin. 640 tkr för forskning om mpMR och riktade biopsier kan ge säkrare diagnos och behandlingsbeslut.

er.

2. Andreas Josefsson, Institutionen för kliniska vetenskaper vid Sahlgrenska Akademin. 703 tkr för forskning kring identifiering av biomarkörer för optimerad screening.
3. Karin Welén, Institutionen för kliniska vetenskaper vid Sahlgrenska Akademin. 550 tkr för forskning kring karaktärisering av kastrationsresistent prostatacancer via cirkulerande tumörceller.
4. Sten Nilsson, Radiumhemmet. 609 tkr för forskning kring betydelsen av lokal radikalitet vid kurativ strålbehandling vid lokalt avancerad prostatacancer.
5. Pär Stattin och projektet för att utveckla Patientöversikt Prostatacancer (PPC), ett journalsystem som underlättar för patienten och professionen att följa patientens vård över tid. Dessutom ger journalsystemet unika möjligheter för forskning om olika behandlingar och effekterna av nya läkemedel. 1 000 tkr.

8. FÖRVALTNING

Styrning

Förbundets högsta beslutande organ är förbundsstämman som arrangeras vartannat år.

Förbundsstämman väljer styrelse och revisorer, beslutar om arvoden och övriga ersättningar, ansvarsfrihet för styrelse och kanslichef, stadgeändringar, behandlar motioner samt godkänner årsredovisningen.

Mellanliggande år arrangeras en ordförandekonferens. Vid denna presenteras årsredovisning och revisionsberättelse som fastställs nästkommande förbundsstämman. På ordförandekonferensen sker också val till förbundsstyrelsen. Prostatacancerförbundets förvaltning och arbete utgår från organisationens stadgar samt de beslut som förbundsstämman, ordförandekonferensen och styrelsen fattar.

Utskott och arbetsgrupper

Prostatacancerförbundet har för sin verksamhet och kontroll olika utskott och arbetsgrupper (namn på personerna som ingår i respektive sammanhang återfinns i verksamhetsberättelsen).

- Förbundsstyrelse: sju ordinarie ledamöter och två ersättare
- Valberedning
- Arbetsutskott
- Revisorer: Yrkesrevisorer och förtroendevalda
- Forskningsråd
- Stipendiekommitté
- Läkemedelsutskott
- Regionansvariga
- Internationella frågor
- Redaktionsråd, Prostatanytt
- Kansli med fyra heltidstjänster
- Med flera

ere

RESULTATRÄKNING

	Not	2016-01-01 2016-12-31	2015-01-01 2015-12-31
<u>Verksamhetsintäkter</u>	1		
Gåvor		13 264	7 321
Bidrag		2 467	3 158
Nettoomsättning		3 490	1 807
Övriga intäkter		128	142
Summa verksamhetsintäkter		19 349	12 428
<u>Verksamhetskostnader</u>			
Ändamålskostnader		-12 661	-9 331
Insamlingskostnader	2	-2 485	-1 081
Administrationskostnader	3	-878	-671
Summa verksamhetskostnader		-16 024	-11 083
Verksamhetsresultat	4	3 325	1 345
Finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	5	0	129
Ränteintäkter		0	14
Räntekostnader		0	143
Resultat efter finansiella poster		3 325	1 488
ÅRETS RESULTAT		3 325	1 488

be.

BALANSRÄKNING

	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
<u>Anläggningstillgångar</u>			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	6	9 090	5 090
Summa anläggningstillgångar		9 090	5 090
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Varulager m.m.			
Handelsvaror		404	380
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		886	824
Övriga fordringar		35	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7	560	274
		1 481	1 098
Kassa och bank			
Kassa och bank		4 512	4 538
Summa omsättningstillgångar		6 397	6 016
SUMMA TILLGÅNGAR		15 487	11 106

ERE.

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Ändamålsbestämda medel, Fonden mot prostatacancer	8	7 538	5 969
Balanserat kapital		4 758	3 002
Summa eget kapital		12 296	8 971

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		472	858
Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag		47	532
Övriga skulder		238	197
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	2 434	548
Summa kortfristiga skulder		3 191	2 135
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		15 487	11 106

POSTER INOM LINJEN

Ställda säkerheter		Inga	Inga
Eventualförpliktelser		Inga	Inga

62.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Insamlingsorganisationens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) och FRII:s Styrande riktlinjer för årsredovisning.

Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Värderingsprinciper

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Förbundet redovisar därför inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om ersättningen erhålls i likvida medel direkt vid leverans.

Intäkter i form av gåvor intäktsförs i den period gåvan överlämnas på ett sakrättsligt bindande sätt.

Intäkten ska motsvara tillgångens anskaffningsvärde.

Gåvor i form av kontanter från i första hand privatpersoner redovisas av naturliga skäl normalt enligt kontantprincipen. Även gåvor från företag och organisationer redovisas normalt i den period då gåvan inbetalts. I den mån det på balansdagen finns avtalade men ej erhållna gåvor från företag och organisationer intäktsförs dessa efter individuell prövning (FRII).

Bidrag (BFNAR 2002:11)

Som bidrag räknas likvida medel som en organisation erhåller från en bidragsgivare som är ett offentligrättsligt organ.

Offentligrättsliga organ inkluderar bidragsgivare såsom EU, Sida, Forum Syd, Socialstyrelsen, Allmänna Arvsfonden samt från stat, landsting, länsstyrelse och kommun (FRII). Ett bidrag intäktsredovisas i den period när bidraget utbetalats till organisationen.

Ändamålskostnader (FRII)

Ändamålskostnader är sådana kostnader som kan hänföras till organisationens uppdrag enligt dess stadgar.

Till ändamålskostnader räknas även kostnader för opinionsbildande verksamhet i de fall opinionsbildning och upplysande verksamhet ligger i själva uppdraget som organisationen har.

Exempel här är tematiska kampanjer som organisationen driver.

Till ändamålskostnader räknas även de till ändamålskostnaderna fördelade gemensamma kostnaderna (samkostnaderna). Kostnader för administration som uppstår som en direkt följd av en aktivitet/projekt inom ändamålet räknas till ändamålskostnader.

Insamlingskostnader (FRII)

Med insamlingskostnader menas direkta kostnader för insamlingsarbete som riktar sig mot organisationens samtliga givare, dvs intäkter i form av gåvor, testamenten och donationer från såväl privatpersoner som företag och organisationer. Arbetet omfattar både befintliga givare och arbetet med att söka nya givare. Arbetet resulterar i kampanjer, utskick och underhåll av givarregister.

Insamlingskostnaderna kan bestå av TV- och radioreklam, annonser, informationsmaterial, insamlingsmaterial och personal som arbetar med insamlingsaktiviteter inriktade mot gåvor.

Insamlingskostnaderna inkluderar såväl direkta kostnader såsom lönekostnader för insamlingspersonal som de till insamlingskostnaderna fördelade gemensamma kostnaderna/samkostnaderna.

ere.

Administrationskostnader (FRII)

Administrativa kostnader är sådana som behövs för att administrera organisationen. Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för ändamålet och för givaren.

Finansiella instrument

Anskaffningsvärdevärdering

Värdepappersinnehav har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Operationell leasing

Samtliga leasingavtal avser operationell leasing och kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet, beräknat enligt först-in-först-ut, och nettoförsäljningsvärde. Nettoförsäljningsvärdet har beräknats till försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad, varmed hänsyn har tagits till inkurans.

Uppskattningar och bedömningar

Uppskattningar och bedömningar har ingen betydande effekt på det redovisade resultatet och kommer heller inte att skapa osäkerhet för framtida beräkningar.

Förbundet gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet. Förbundets värdering av varulagret bygger på antagandet om att det alltjämt finns en efterfrågan på förbundets produkter och tjänster de närmaste åren framöver. Nya trender skulle kunna innebära förändringar i detta antagande.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 1	Verksamhetsintäkter	2016	2015
	<i>Insamlade medel</i>		
	Allmänhet	4 779	2 992
	Datumlotteriet	3 932	2 246
	Guldloten	853	0
	Företag	3 700	2 083
	Summa insamlade medel	13 264	7 321
	Av insamlade gåvor har 9 868 tkr skett via 90-konton jämfört med föregående år då beloppet uppgick till 3 812 tkr.		
	<i>Bidrag som redovisats som intäkt</i>		
	Bidrag från bolag		
	Läkemedelsföretag	-38	563
	Summa insamlade bidrag	-38	563
	<i>Offentliga bidrag</i>		
	Socialstyrelsen	2 505	2 595
	Summa offentliga bidrag	2 505	2 595
	<i>Totalt insamlade medel består av följande:</i>		
	Gåvor som har redovisats som intäkt	13 264	7 321
	Gåvor som inte har redovisats som intäkt	0	0
	Bidrag som har redovisats som intäkt	-38	562
		13 226	7 883

Enk.

Not 2 Leasingavtal - Operationell leasing leasetagare **2016** **2015**

Under året har föreningens leasingavgifter (lokalhyresavtal) uppgått till

111 82

Framtida minimileasingavgifter för icke uppsägningsbara leasingavtal (lokalhyresavtal), förfaller till betalning enligt följande:

Inom 1 år	109	109
Mellan 2 till 5 år	0	0
Senare än 5 år	0	0
	109	109

Avtalet om lokalhyra löper årsvis med 6 månaders uppsägning.

Not 3 Administrationskostnader **2016** **2015**

Årets kostnad för administration uppgår till 4,5 % av förbundets totala verksamhetsintäkter, jämfört med 5,9 % föregående år.

Not 4 Personal **2016** **2015**

Medelantal anställda

Medelantalet anställda bygger på av föreningen betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.

Medelantal anställda har varit	6	4
varav kvinnor	3	2
varav män	3	2

Löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader har utgått med följande belopp:

Styrelsen och ledande tjänsteman		
Löner och ersättningar	684	759
	684	759

Övriga anställda		
Löner och ersättningar	2 311	1 031
	2 311	1 031

Sociala kostnader	1 034	544
(varav pensionskostnader exkl löneskatt)	97	66
Summa styrelse och övriga	4 029	2 334

Ersättningar till anställda

Förbundet har valt att tillämpa de förenklingsregler som finns i BFNAR 2012:1. Planer för vilka pensionspremier betalas redovisas som avgiftsbestämda vilket innebär att avgifterna kostnadsförs i resultaträkningen.

Ersättningar vid uppsägning har inte varit aktuell.

lre.

	<i>Könsfördelning i styrelse och företagsledning</i>		
	Antal styrelseledamöter	7	7
	varav kvinnor	0	1
	varav män	7	6
	Antal övriga befattningshavare	1	1
	varav kvinnor	0	0
	varav män	1	1
Not 5	Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgång	2016	2015
	Realisationsresultat	0	129
		0	129
Not 6	Andra långfristiga värdepappersinnehav	2016	2015
	<i>Värdepapper</i>		
	Penningmarknad	1 433	1 580
	Svenska obligationer	945	600
	Globala obligationer	745	0
	Svenska aktier	2 088	981
	Globala aktier	1 815	917
	Hedgefonder	1 900	929
	Private Equity	164	83
		9 090	5 090
	På balansdagen uppgår marknadsvärdet på ovanstående värdepapper till 9 884 tkr.		
	Ingående anskaffningsvärde	5 090	3 997
	Inköp	4 000	4 644
	Försäljningar	0	-3 551
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 090	5 090
	Utgående redovisat värde	9 090	5 090
Not 7	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2016	2015
	Bidrag	14	17
	Gåvor	401	235
	Förutbetalda kostnader	13	22
	Förutbetalda hyreskostnader	9	0
	Event kostnad	123	0
		560	274

Ere.

Not 8	Fonden mot Prostatacancer	2016	2015
	<u>Ingående balans</u>	5 969	5 548
	<u>Intäkter</u>		
	Insamlade medel	8 479	5 074
	Försäljning webbshop	1 308	531
	Övrigt (räntor, bidrag mm)	96	72
	<u>Kostnader</u>		
	Anslag forskning och utveckling	-3 502	-2 151
	Stipendier	-86	-137
	Opinionsbildning	-4 342	-1 937
	Insamling	-175	-728
	Administration	-209	-303
	<u>Belopp vid årets utgång</u>	7 538	5 969
Not 9	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2016	2015
	Förutbetald intäkt	420	0
	Löner	0	17
	Löneskatt	14	
	Semesterlöner	209	262
	Sociala avgifter	66	88
	Övriga upplupna kostnader	1 725	181
		2 434	548

Not 10 **Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång**

För att förbundets ledande tjänsteman framgent ska inneha en titel som motsvarar uppdraget och det som förväntas utföras har förbundsstyrelsen vid sitt styrelsemöte i januari, beslutat att dennes titel från och med 2017-04-01 ska vara generalsekreterare.

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Definition av nyckeltal

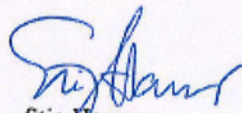
Soliditet

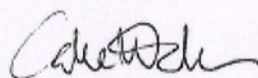
Justerat eget kapital i procent av balansomslutning

ere.

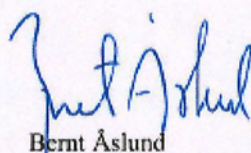
Solna den 17/2 2017

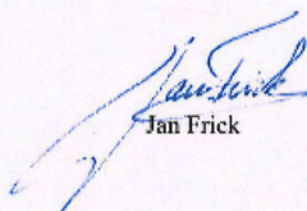

Alf Carlsson

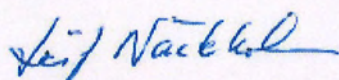

Stig Hanno

Calle Waller

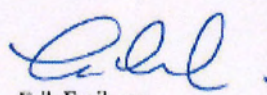

Lennart Lindow

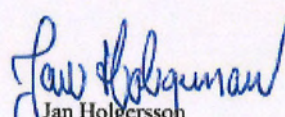

Bernt Åslund

Jan Frick

Leif Näckholm

Vår revisionsberättelse har lämnats den 17/2 2017

Erik Emilsson
Auktoriserad revisor

Jan Holgersson
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till föbundsstämman i Prostatacancerförbundet, org.nr 857209-1422

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Prostatacancerförbundet för räkenskapsåret 2016. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 26–43 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt Den förtroendevalda revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelsen men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

er

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av förbundets resultat och ställning.

Erl

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och förbundsdirektörens förvaltning för Prostatacancerförbundet för räkenskapsåret 2016.

Vi tillstyrker att förbundsstämman beviljar styrelsens ledamöter och förbundsdirektör ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorsred i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och förbundsdirektörens ansvar

Det är styrelsen och förbundsdirektören som har ansvaret för förvaltningen.

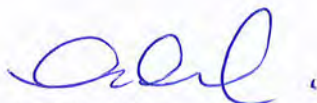
Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller förbundsdirektören i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

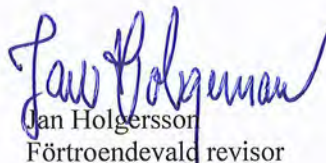
Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsred i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 17 februari 2017

Erik Emilsson
Auktoriserad revisor

Jan Holgersson
Förtroendevald revisor